

beyit numarası da verilmiştir. Kendinden sonra gelen kelimeye tamlama kesresi ile bağlanan edatlarda kesre işareti gösterilmiştir.

Anahtar Kelimeler: edat, ۴ edatı, Farsça, tamamlayıcı, tümleş.

Various Tasks, Usage Areas and Meanings of Persian Preposition “ba” with Examples from Classical Persian Poetry

Abstract

Preposition does not have a meaning on its own, in sentence comes before or after noun or words like noun; establishes various meaning relations between words and verbs, gerundial, nouns and grammatical independent clauses that add different meanings to the sentence. Prepositions are the smallest group of auxiliary parts of sentence, helps use of words, phrases, and sentence. While prepositions establish interest among words, creates phrases. Sometimes these phrases are complete verb such as adverbial in terms of reason, time, place, direction, purpose, quality, quantity, contrast, question, similarity, means, sometimes such as indirect object in terms of heading, availability, leaving. In Persian especially in the classical works type of poetry and prose it is seen that prepositions have more than one meaning. Preposition ۴ (ba) has a lot of meanings such as the, on, at, to, for, from, with, upon, over, towards, on account of, despite, although, spite of, like, while, under, according to, about, near, next to, when, by. At the same time this preposition binds two words of the same kind, sometimes makes the adjective or the adverb, it was seen that this preposition was used at the beginning of the verbs, gerundial in classical Persian.

In the study, the various uses of preposition ۴ (ba) and its different meanings were examined with introducing sample couplets from the poets of various poets such as Firdevsi, Enveri, Hakani, Attar, Mevlana, Iraki, Sadi, Evhadi, Hafız. The couplet number is given next to the page number.

Keywords: preposition, preposition “ba”, Persian, complementary, complement.

Structured Abstract

A preposition is a word used to link nouns, pronouns, or phrases to other words within a sentence. They act to connect the people, objects, time and locations of a sentence. Preposition does not have a meaning on its own, in sentence comes before or after noun or words like noun; establishes various meaning relations between words and verbs, gerundial, nouns and grammatical independent clauses that add different meanings to the sentence. Prepositions are usually short words, and they are normally placed directly in front of nouns. A nice way to think about prepositions is as the words that help glue a sentence together. They do this by expressing position and movement, possession, time and how an action is completed.

Indeed, several of the most frequently used words in Persian, such as *از، برای، به، با، در، بر، تا، تا، جز، چون،* (az-from, ba-to, dar-in, ber-on, upon, ta-up to, coz-other than, jon-for, baray-for) are prepositions. Explaining prepositions can seem complicated, but they are a common part of language and most of us use them naturally without even thinking about it. Prepositions are the smallest group of auxiliary parts of sentence, helps use of words, phrases, and sentence. While prepositions establish interest among words, creates phrases. Sometimes these phrases are complete verb such as adverbial in terms of reason, time, place, direction, purpose, quality, quantity, contrast, question, similarity, means, sometimes such as indirect object in terms of heading, availability, leaving.

In fact, it's interesting to note that prepositions are regarded as a 'closed class' of words, This means, unlike verbs and nouns, no new words are added to this group over time. In a way, it reflects their role as the functional workhorse of the sentence. They are unassuming and subtle, yet vitally important to the meaning of language.

Prepositions in Persian three types are examined: simple preposition, compound preposition, defined preposition. Simple preposition are those which are not compounded with any other word. The Simple Prepositions generally assist in determining the place or position of a person or thing. For example: *به، با، در، را، بر، تا، الا، باز، تا،* (az, ba, dar, ra, ber, ta, ella, baz, coz, برای، چون، فرو، که، فرا، برای

jo, jon, foro, ke, fera, baray). Compound preposition are those prepositions which are formed by prefixing the preposition to a noun, an adjective or an adverb. For example: چون، جز که، مگر از، جز از، به جز، به غیر از (ba, coz, coz az, magar az, coz ke, jon ke, magar ke, hamjo, az bahr, ba hatar, ba gayr az). Defined preposition come in three varieties: At the end of the words, the summoning ا (a), the beginning of the call ای (ay) the exclamation exclamation and the را (ra).

In Persian especially in the classical works type of poetry and prose it is seen that prepositions have more than one meaning. Preposition به (ba) has a lot of meanings such as the, on, at, to, for, from, with, upon, over, towards, on account of, despite, although, spite of, like, while, under, according to, about, near, next to, when, by. At the same time this preposition binds two words of the same kind, sometimes makes the adjective or the adverb, it was seen that this preposition was used at the beginning of the verbs, gerundial in classical Persian. While setting the sentence in the present, preposition به (ba) was used at the beginning of verb in the imperatives and subjunctive mood of verbs. Sometimes the tanven at the end of the envelope is thrown and the preposition به (ba) is added thus makes the task adverbial in the sentence, used to meaning of starting in sentences, used to consolidate the meaning of the word, connects two words of the same type, before these prepositions بر (bar) on, در (dar) at, جز (coz) other than accepted more and for the sentence meaning of this preposition unnecessary.

In the study, the various uses of preposition به (ba) and its different meanings were examined with examples. Thirty-nine different uses and meanings of preposition به (ba) were determined and explained with examples. These example are mostly selected from poems of poets of Persian literature such as Firdevsi, Enveri, Hakani, Attar, Mevlana, Iraki, Sadi, Evhadi, Hafiz.

Klasik Farsçada her kip ve zamanın hatta fiilimsinin başına gelerek fiilin bir defada ve zamanın belli bir anında gerçekleştiğini gösterir (Şahinoğlu, 1997, s. 197):

ببینی هر چه هست و بود و خواهد شد درین لمحہ آنچه می دانی بدانمی آنچه می بینی، ببینی
(Irâkî, 1392 hş., s. 37/4)

Her ne varsa, var idiyse ve olacaksa o anda görürsün; gördüğünü bilirsün, bildiğini görürsün.

Emir kipinin (emr-i hâzır ve emr-i gâib) ve istek kipinin muzarisinin başında gelir (Şahinoğlu, 1997, s. 197):

اگر برفت دل از دست گو برو چو مرا به جای دل سر زلف نگار در چنگست
(Irâkî, 1392 hş., s. 237/2)A

Eğer gönül elden gittiyse, [bırak] gitsin; çünkü benim elimde gönül yerine sevgilinin zülfü vardır.

به...اندر، به...اندر، به...اندر، به...اندر، به...بر، به...در gibi başka bir edatla birlikte kullanılarak ait olduğu kelimenin anlamını pekiştirmek için kullanılır (Şahinoğlu, 1997, s. 77, 197, 327):

بی اندازه زر و گهر داشتم به سر بر یکی تاج زر داشتم

(Firdevsî, 1388 hş., s. 202/28)

Sayısız altınım, mücevherim vardı, başımda altın bir tacım vardı.

مثلاً به مثل، نسبتاً به نسبت، ظاهراً به ظاهر، تدریجاً به تدریج، اجباراً به اجبار gibi bazı kelimeler hem tenvinli olarak hem de sonundaki tenvin atılıp başına به edatı eklenerek cümle içerisinde zarf görevi yaparlar (Givî ve Enverî, 1392 hş., s. 232; Yıldırım, 2015, s. 271):

ظاهر گردد تو را به تفصیل این راز که گفته شد به اجمال

(Irâkî, 1392 hş., s. 289/7)

Özetle söylenen bu sır, sana ayrıntısıyla görünür.

به خون (kanlı) gibi bazı isimlerin önüne gelerek bu ismi sıfat yapar (Değirmençay, 2010, s. 128):

جهان دل نهاده بدین داستان همان بخردان نیز و هم راستان

(Firdevsî, 1388 hş., s. 5/6)

Hem akullular hem dürüst insanlar bütün dünya bu destanı sevdi.

فرزند به فرزند (birer birer), یک به یک (omuz omuza), دوش به دوش (çocuktan çocuğa) روی (yüz yüze) gibi aynı tür iki ismi birbirine bağlayarak cümlede zarf görevi yapar (Değirmençay, 2010, s. 117):

لاجرم خون خور، عراقی، دم به دم چون نکردی هیچ فرمانم، دریغ

(İrâkî, 1392 hş., s. 116/16)

Ey Irâkî, mademki bana itaat etmedin o halde kan iç her an, yazık!

(göze) به چشم خوردن، (sona ermek) به سر شدن، (kullanmak) به کار بردن (çarpmak) gibi ön edatlı birleşik fiillerin oluşumunda kullanılır (Yıldırım, 2015, s. 146, 153):

دل به قصد جان من برخاسته من نشستہ تا چه باشد رای دل

(Rûmî, 1389 hş., s. 550/24)

*Gönül canıma **kastetmiş**, ben ise gönlün kararı nedir diye oturmuş bekliyorum.*

(şimdiye kadar) تا به حال (amacıyla) به خاطر، (-den başka) به غیر از gibi birleşik edatların oluşumunda kullanılır (Yıldırım, 2015, s. 299):

چشم آسمان به واسطه آفتاب دید بی آفتاب چشم چه بیند در آسمان

(Şîrvânî, 1338 hş., s. 913/15)

Göz, gökyüzünü güneş sayesinde gördü, göz güneş olmadan gökyüzünde ne görür?

(-ta be jایی که (-dığı kadar), به حدی که (-er...-emez), به محض آن که (-incaya kadar) gibi birleşik bağlaçların oluşumunda kullanılır (Yıldırım, 2015, s. 315):

بیار باده و اول به دست حافظ ده به شرط آن که ز مجلس سخن به در نرود

(Şîrâzî, 1372 hş., s. 548/11)

*Sözün meclisten çıkmaması **şartıyla**, şarap getir ve önce Hâfız'ın eline ver.*

(-den başka) جز (-de), در (üzerinde), بر sayılır (Ferîdverd, 1392 hş., s. 452):

اسرار خرابات به جز مست نداند هشیار چه داند که درین کوی چه راز است؟

(İrâkî, 1392 hş., s. 80/4)

Meyhane sırlarını sarhoştan başkası bilemez, ayık bu sokakta ne sırlar olduğunu nereden bilir?

به Edatının Farklı Edatlar Yerine ve Çeşitli Anlamlarda Kullanımı

ندر، در، اندر (-de, içinde, içerisinde) edatı anlamında kullanılır:

به شب رازی که با خورشید گفتند به روز آن راز با جمشید گفتند

(Sâvecî, 1389 hş., s. 723/13)

Geceleyn güneşe söyledikleri sırrı gündüz Cemşid'e söylediler.

به پیران سر دل و دین داد بر باد شد از بند جهان آزاد و وارست

(İrâkî, 1392 hş., s. 246/6)

Yaşlılık zamanında gönlünü ve dinini yok etti, dünya bağından azat oldu ve kurtuldu.

بشکفت به صحرا گل مشکین، نه شکفت گر ناله کند بلبل مسکین از گل

(Merâgî, 1362 hş., s. 428/3)

Misk kokulu gül çolde tomurcuklandı, eğer zavallı bülbül gülden dolayı feryat ederse tuhaf olmaz.

داد چندان زر از خزانه خویش که به گیتی نماند کس درویش

(Gencevî, 1316 hş., s.127/12)

Hazinesinden o kadar altın verdi ki dünyada fakir kimse kalmadı.

از (-den) edatı anlamında kullanır, bazen bu anlamda kullanıldığında bağlı bulunduğu kelimenin özelliğini, mahiyetini belirtir:

زاهد اگر به حور و قصور است امیدوار ما را شرابخانه قصور است و یار حور

(Şîrâzî, 1372 hş., s. 612/5)

Zâhid, huri ve köşklerden ümitliyse; meyhane köşk, sevgili huridir bize.

عاشق صادق از ملامت دوست گر برنجد به دوست مثنارش

(Şîrâzî, 1377 hş., s. 473/5)

*Sadık âşık eğer dostun azarından incinirse **dosttan** sayma onu.*

با (ile) edatı anlamında kullanılır:

دل خود را به خون بپرورده نفس خود کشته خون خود خورده

(Merâgî, 1362 hş., s. 568/7)

*Gönlünü **kanla** beslemiş, nefsini öldürmüş, kanını içmiş.*

بر (üzerinde, üzerine, üstüne) edatı anlamında kullanılır:

شه از مهربانی بدو داد دست درون رفت و پیشش به زانو نشست

(Gencevî, 1316 hş., s. 319/11)

*Şah şefkatle ona elini uzattı; [o da] içeri girdi ve huzurunda **dizinin üstüne** oturdu.*

نزدیک (yanında, yanına, yakınında) edatı yerine kullanılır:

که فردا به داور برد خسروی گدایی که پیشت نیرزد جوی

(Şîrâzî, 1377 hş., s. 260/11)

*Senin yanında bir arpa kadar değeri olmayan dilenci, yarın **Tanrı'nın yanında sultan** olur.*

برای (için) ve از روی (sebebiyle, nedeniyle, yüzünden, -den dolayı) edatlarının anlamlarını verir:

کزو قارن رزمزن خسته بود به خون برادر کمر بسته بود

(Firdevsî, 1388 hş., s. 109/32)

*Ondan dolayı savaşçı Kâren üzgündü, **kardeşinin kanının intikamı almak için** savaşa hazırlandı.*

از من مسکین به هر جرمی مرنج بس به هر جرمی مرنجانم، مکن

(Irâkî, 1392 hş., s. 199/3)

*Ben zavallının bir hatasıyla incinme, **bir kusur yüzünden beni incitme; yapma!***

دل به فرمانت به ترک جان بگفت ای به از جان هست فرمانی دگر

(Enverî, 1364 hş., s. 518/20)

*Gönül, emrin **üzerine** canı terk etti, ey candan daha güzel başka emrin var mı?*

تا edatının sahip olduğu “-e kadar, - e değin, -e dek” anlamlarını karşılar:

همچو دزدان ز عسس من همه شب در بیمم همچو خورشیدپرستان به سحر بر بامم
(Rûmî, 1389 hş., s. 557/9)

Hırsızlar gibi gece bekçisi yüzünden bütün gece korku içerisindeyim, güneşe tapanlar gibi sabaha dek çatıdayım.

(-e doğru, - tarafına) edatlarının anlamlarını verir:

برآمد از افق رخسندۀ ماهی به کوی دولتیم بنمود راهی
(Câmî, 1378 hş., s. 99/10)

Ufuktan parlak bir ay doğdu, bana baht sokağına doğru yol gösterdi.

حریف دلبران شهر قزوین نیستی صائب بکش خود را به شهر اصفهان آهسته آهسته

(Tebrîzî, 1364 hş., s. 1342/6)

Ey Sâib! Kazvîn güzelleriyle dost değilsin; yavaş yavaş İsfahan'a [doğru] yollan.

147

چنین تا به مقدار هفتاد مرد به تیغ آمد از رومیان در نبرد

(Gencevî, 1316 hş., s. 113/10)

Böylece savaşta Rumülerden yetmiş kadar yiğit kılıç altına girdi.

(-e uygun, -e göre) edatlarının anlamını verir:

آنم که توام ز خاک برداشته‌ای نقشم به مراد خویش بنگاشته‌ای
(Irâkî, 1392 hş., s. 260/11)

Senin topraktan çıkarıp beni kendi muradınca nakşettiğin [kişiyim].

از لب لعل توام کار به کام است امشب دولتیم بنده و اقبالم غلام است امشب
(Sâvecî, 1389 hş., s. 663/21)

Senin lâl dudağımla işim, arzuma uygun bu gece; baht kölem, talih hizmetçim bu gece.

احاظ از جهت، از جهت، از جهت) اداتلارینان انلاملارینان یریر:

رخ به خوبی ز ماه دلکش تر لب به شیرینی از شکر خوشتر

(Gencevî, 1315 hş., s. 214/4).

Yüz güzellik bakımından aydan daha çekici, dudak tatlılık bakımından şekerden daha tatlı.

به رخ چون بهار و به بالا بلند به ابرو کمان و به گیسو کمند

(Firdevsî, 1388 hş., s. 961/14)

Yüz bakımından bahar gibi, boyca uzun; kaş yönüyle keman, zülüf açısından kement gibi.

از طریق (vasıtasıyla, ile, aracılığıyla, sayesinde, yardımıyla...) اداتلارینان انلامینان یریر:

به نور طلعت تو یافتم وجود تو را به آفتاب توان دید کآفتاب کجاست؟

(Irâkî, 1392 hş., s. 260/7)

Yüzünün nuru sayesinde varlığını buldum, güneşin nerede olduğu [ancak] güneşin sayesinde görülebilir.

همی دانم که روز و شب جهان روشن به روی تست ولكن آفتابی یا مه تابان نمی دانم

(Irâkî, 1392 hş., s. 250/5)

Dünyanın gece ve gündüz senin yüzün sayesinde aydınlık olduğunu biliyorum; fakat güneş misin yoksa parlayan ay mı, bilmiyorum.

خانه ما چو بهشتت به رخسار تو حور زین بهشت ار بتوانی مرو ای حور مرو

(Merâgî, 1362 hş., s. 336/3)

Sen hurinin yüzüyle bizim evimiz cennet gibidir; ey huri eğer mümkünse bu cennetten gitme!

Farsçada bâ-yi ibtidâ (بای ابتدا) veya bâ-yi âgâz (بای آغاز) denilen Arapça istiâne edatı yerine به edatı kullanılır (Şükûn, 1984, s. 213), böylelikle cümleye başlangıç anlamı katar:

به نام خداوند جان آفرین حکیم سخن در زبان آفرین

(Şîrâzî 1377 hş., s. 223/1)

Can bahşeden Tanrı'nın, dilde söz yaratan O bilgenin adıyla başlarım.

Bağlı bulunduğu kelimeye “-ce, ...şeklinde” anlamı katarak bu kelimeyi durum zarfı yapar:

به هش نه پا درین وادی خون خوار که ره پر سنگلاخ و تو سبویی

(Irâkî, 1392 hş., s. 82/4)

*Bu kan içen vadide **akıllıca** adım at; çünkü yol taş dolu, sense testisin.*

می رود قافله عمر به سرعت امروز ما در اندیشه آنیم که فردا چه کنیم

(Tebrîzî, 1364 hş., s. 109/14)

*Ömür kafilesi **hızla** gidiyor bugün, biz ise yarın ne yapalım düşüncesindeyiz.*

یار خواهی که به شادی زدرت باز آید؟ راه دل پاک کن و خانه دل را در باز

(Sâvecî, 1389 hş., s. 663/14)

*Sevgilinin kapından tekrar, **mutlulukla** içeri girmesini mi istersin? [O halde] gönül yolunu temizle ve gönül evinin kapısını aç.*

149

Miktar, değer, karşılık gibi anlamlar içerir:

سماطی بیفگند و اسبی بکشت به دامن شکر دادشان زر به مشت

(Şîrâzî, 1377 hş., s. 299/20)

*Sofra serdi ve bir at kesti, onlara **bir etek [dolusu] şeker, bir avuç [dolusu] altın verdi.***

آسمان گو مفروش این عظمت کاندن عشق خرمن مه به جوی خوشه پروین به دو جو

(Şîrâzî, 1377 hş., s.917/7)

*Gökyüzüne söyle böyle büyüklük taslamasın; çünkü aşta ay halesi **bir arpa, Pervin başağı iki arpa [eder].***

می فروشد او به جانی بوسه‌ای رو بخر کان رایگان است رایگان

(Rûmî, 1389 hş., s. 759/2)

*O bir öpücüğü **bir can karşılığında** satar; durma, al; çünkü bedavadır o bedava.*

Teşbih edatıdır; “benzer, gibi” anlamlar verir. (Şükûn, 1984, s. 213):

به مشكين كمند اندر آويخت چنگ به فندق گلان را بخون داد رنگ

(Firdevsî, 1388 hş., s. 159/26)

Tırnaklarıyla miskten bir kemende benzeyen saçlarını yoldu ve gül gibi yanaklarından kanlar akıttı.

به بالای تو بر چمن سرو نیست چو رخسار تو تابش پرو نیست

(Firdevsî, 1388 hş., s. 66/26)

Çimende senin boyunca bir servi yoktur, Pervin'in senin yüzün gibi ışığı yoktur.

Yemin edatıdır, “yemin olsun” anlamı verir (Şükûn, 1984, s. 213):

اگرچه خرمن عمرم غم تو داد به باد به خاک پای عزیزت که عهد نشکستم

(Şîrâzî, 1372 hş., s. 727/2)

Senin gamın ömür harmanımı savursa da değerli ayağının tozuna yemin olsun, ahdi bozmadım.

به خدا ار به من دهی صد گنج برنخیزد ز جان من این رنج

(Gaznevî, 1382 hş., s. 303/8)

Vallahi bana yüzlerce hazine versen de bu acı canımdan çıkmaz.

“-erek, -ken, ...olarak” gibi anlamlar içerir:

بدین صفت که منم از شراب عشق خراب مرا کجا سرنامست و یا غم ننگست؟

(İrâkî, 1392 hş., s. 237/3)

Aşk şarabından böyle körkütük sarhoşken, nasıl şöret ve utanç peşinde olur veya ayıp gamı çekerim!

بروب از صحن میداننش صفات نفس شیطانی برآور قصر و ایوانش به ذکر شکر
یزدانی

(İrâkî, 1392 hş., s. 31/2)

Şeytanî nefsin sıfatlarını onun meydanının avlusundan süpür, Allah'ın şükürünü zikrederek onun köşkünü ve eyvanını ortadan kaldır.

خاک پایش به تبرک همه در دیده کشند تا مگر از مددش نور تجلی بینند

(Irâkî, 1392 hş., s. 53/8)

*Belki tecelli eden nurunu onun yardımıyla görürler diye herkes
onun toprağını uğur sayarak göze çekmiş.*

بروم ز چشم مستش نظری به وام خواهم که بدان نظر ببینم رخ خوب لاله رنگش

(Irâkî, 1392 hş., s. 253/7)

*Gidip sarhoş gözünden borç olarak bir bakış isteyeyim de o bakışta
lale renkli güzel yüzünü göreyim.*

به پاسخ گفتم این کاریست دشوار نشاید بی پدر کردن چنین کار

(Sâvecî, 1389 hş., s. 663/21)

Cevaben “bu zor bir iştir; böyle bir iş babasız yapılamaz” dedi.

Sonuç

Edatlar dilin destekleyici yardımcı kelimesidir ve tek başlarına bir anlam ifade etmez; cümle içerisinde birlikte kullanıldıkları kelimelerin, kelime gruplarının ve cümlelerin kullanışlarına ve ifade kabiliyetlerine yardım ederek anlam kazanır.

Farsçada edatlar basit edat, birleşik edat ve belirlilik edatı olmak üzere üç türe ayrılır. به edatı, farklı edatlar yerine, öz anlamı dışında farklı anlamlarda kullanılan; çeşitli kullanım alanlarına ve görevlere sahip basit edatlardandır.

از، با، بر، برای، تا، در، نزد، از روی، از جهت، به سبب به سوی، به edatının gibi birçok farklı edat yerine kullanımı; ilk anlamı (-e) dışında -e, -de, -den, ile, için, -i, üzerine, üzerinde, -e doğru, tarafına, -e karşın, karşılığında, -e rağmen, yerine, kadar, bir, -ında, bakımından, -ce, gibi, benzer, sebebiyle, yüzünden, -e uygun, -e göre, -rek, -iken, olarak, altında, yanına, yanında, -dığı zaman, yoluyla gibi farklı bir çok anlamda kullanımı; ayrıca به edatının aynı tür iki kelimeyi birbirine bağlaması, ön edatlı birleşik fiillerin, birleşik edatların ve birleşik bağlaçların oluşumunda kullanılması, bağlı olduğu kelimeyi bazen sıfat bazen zarf yapması, emir kipinin ve istek kipinin muzarisinin başında gelmesi, klasik Farsçada ise her kip ve zamanın hatta fiilimsinin başında kullanılması gibi çeşitli kullanım alanları ve görevleri klasik Fars şairlerinin şiirlerinden getirilen örnek beyitlerle tespit edilmiştir.

Kaynakça

- Câmî, N. A. (1378 hş.). *Mesnevî-yi Heft Evreng II.* (haz. A'lâhân-i Efsâhzâd ve Huseyin Ahmed-i Terbiyet). Tahran. Merkez-i Mutâlâ'ât-i Îrânî
- Değirmençay, V. (2010). *Farsça Edatlar ve Bağlaçlar Sözlüğü.* İstanbul: Kurtuba Yayınevi.
- Delice, H. İ. (2008). *Sözcük Türleri.* Sivas: Asitan Yayıncılık.
- Efşâr, H. İ. (1380 hş.). *Destûr-i Sâhtimân-i Zebân-i Fârsî.* Tahran: İntişârât-i Danişgâh-i Ellâme-yi Tabâtabâyî.
- Enverî, E. (1364 hş.). *Dîvân-i Enverî.* (tsh. Saîd-i Nefisî) Tahran: İntişârât-i Nigâh.
- Ergin, M. (2013). *Türk Dilbilgisi.* İstanbul: Bayrak Yayıncılık.
- Erjeng, G. R. (1374 hş.). *Destûr-i Zebân-i Fârsî-yi İmrûz.* Tahran: İntişârât-i Danişgâh-i Ellâme-yi Tabâtabâyî.
- Ferîdverd, H. (1392 hş.). *Destûr-i Mufessel-i İmrûz.* Tahran: İntişârât-i Sohen.
- Firdevsî, Ebu'l-Kâsım (1388 hş.). *Şahname-yi Firdevsî.* (tsh. Said-i Hamîdiyân) Tahran: Neşr-i Katre
- Gaznevî, Ebu'l-Mecd Mecdûd bin Âdem Senâî (1382hş.). *Hadikat'ül'Hakika ve Şeriat'üt-Tarika,* (tsh. Meryem-i Huseynî) Tahran: İntişârât-i Danişgâh-i Tahran.
- Gencevî, N. (1315 hş.). *Heft Peyker.* (tsh. Vahid-i Destgirdî), Tahran: Neşr-i İlm.
- _____ (1316 hş.). *Şerefnâme.* (tsh. Vahid-i Destgirdî), Tahran: Neşr-i İlm.
- Givî, H. A.- Enverî H. (1392 hş.). *Destûr-i Zebân-i Fârsî II.* Tahran: İntişârât-i Fâtimâ.
- Hânlerî, P. N. (1392 hş.). *Destûr-i Zebân-i Fârsî.* Tahran: İntişârât-i Tûs.
- Hayyâmpûr, A. (1392 hş.). *Destûr-i Zebân-i Fârsî.* Tebriz: İntişârât-i Sutûde.

- İrâkî, F. (1377 hş.). *Kullîyât-i Şeyh Fahreddîn-i İbrâhîm-i Hemedânî*. (tsh. Nesrîn-i Muhteşem) Tahran: İntişârât-i Zevvâr.
- Karîb, A., Humâyî, C., Yâsemî R., Behâr, M., Furûzânfer, B. (1392 hş.), *Destûr-i Zebân-i Fârsî (Penc Ustâd)* Tahran: İntişârât-i Nâhîd.
- Merâgî, E. (1362 hş.). *Divân-i Kâmil-i Evhâdî-i Merâgî*. (tsh. Emîr Ahmed-i Eşrefî) Tahran: İntişârât-i Pîşrov.
- Nîşâbûrî, A. (1392 hş.). *Dîvân-i Attâr-i Nîşâbûrî*. (tsh. Mehdî-yi Medâyinî ve Mihrân-i Efşârî). Tahran: Neşr-i Çeşme.
- Rehber, H. H. (1380 hş.). *Destûr-i Zebân-i Fârsî*. Tahran: İntişârât-i Mehtâb.
- Rezeviyân, H. ve Hânzâde, M. (1393 hş.). *Çend Ma'nâyî Harf-i İzâfe-yi "be" der Zebân-i Fârsî bâ Rûykerd-i Ma'nâsinâsî-yi Şinâhtî*. (Kış, VII, s. 57-79) http://jlw.razi.ac.ir/article_505.html adresinden erişilmiştir. (Erişim tarihi: 11.03.2019).
- Rızâyî, V. ve Sa'îdî, H. (1394 hş.) *Gurûhhâ-yi Harf-i İzâfeiy der Zebân-i Fârsî: Yek Berresî-yi Nakşgerâ*. (Bahar/Yaz, I, 119-142) <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=295068> adresinden erişilmiştir. (Erişim tarihi: 11.03.2019).
- Rumî, M. C. (1389 hş.). *Divân-ı Kebîr I-II (Kulliyât-i Şems-i Tebrîzî)*. (tsh. Tevfik H. Subhânî) Tahran: Encumen-i Âsâr ve Mefâhîr-i Ferhengî.
- Sâvecî, S. (1389 hş.). *Kullîyât-i Selmân-i Sâvecî*. (tsh. Abbasali Vefâyî) Tahran: İntişârât-i Sohen.
- Şahinoğlu, M. N. (1997). *Farsça Grameri (Sarf ve Nahiv)*. İstanbul: Kitabevi Yayınevi.
- Şîrâzî, H. (1372 hş.). *Şâh-i Nebât-i Hâfiz*. (tsh. Muhammed Rıza Berzger Hâlikî) Tahran: İntişârât-i Zevvâr.
- Şîrâzî, S. (1377 hş.). *Dîvân-i Gazeliyât-i Sadî-yi Şîrâzî I*. (tsh. Halîl Hatîb Rehber) Tahran: İntişârât-i Danişgâh-i Tahran.
- Şîrvânî, H. (1393 hş.). *Dîvân-i Hâkânî-yi Şîrvânî*, (tsh. Ziyâddîn-i Seccâdî). Tahran: İntişârât-i Zevvâr.

- Şükûn, Z. (1984). *Farsça-Türkçe Lûgat Gencinei Güftar Ferhengi Ziya I*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Tebrîzî, S. (1364 hş.). *Dîvân-i Sâib-i Tebrîzî I*. (tsh. Muhammed-i Kahramanî) Tahran: Şirket-i İntişârât-i İlmî ve Ferhengî.
- Velîpûr, A. (1395 hş.) *Berhord-i Hunerî-yi Mevlânâ bâ Harf-i İzâfe der Mesnevî-yi Ma'nevî*. (Bahar, II, s. 61-73) http://journals.pnu.ac.ir/article_2577.html adresinden erişilmiştir. (Erişim tarihi: 11.03.2019).
- Yıldırım, N. (2015). *Farsça Dilbilgisi*. İstanbul: Kabalcı Yayınevi.